СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 44. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 24-го ЛЮТОГО 1950. — No. 44. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY, 24, 1950. VOL. LVIII.

ПЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ ДО ОБОРОНИ ПЕРЕД КОМУНІСТИЧНИМ ІМПЕРІЯЛІЗМОМ

Александрія, у стейті Вирджінія, 22 лютого. — З нагоди відкриття памятника Вашингтона підчас святкування його дня народин у будинку красві масонської організації президент Гері С. Труман виголосив промову, у якій порівняв часи й завдання Юрія Вашингтона з завданнями теперішньої демократії. Колись Вашингтон був провідником свого народу підчас революції проти тиранії, а теперішнє покоління американців має в засаді такі самі завдання перед собою. Ми теж мусимо поширяти демократію, одначе нам треба її боронити перед ворогами — пригадував президент. Дальше сказав таке:

Комунізм визовом для вільних народів.

„Найбільш агресивним ворогом демократії під теперішню пору є комунізм. Він жадає від вільних людей здачі своєї свободи в заміну за фальшиві обіцянки кращого життя. Одначе самі фальшиві обіцянки не є головною небезпекою, тільки, що комунізм є інструментом збройного імперіялізму, який намагається поширити свої впливи насиллям... Ці погрози вживання сили є визовом для народів, які живуть на волі або хочуть бути вільними. Основне питання в тому, таке, чи люди мають бути свобідні і творити самі собі спосіб життя, чи мусять прийняти систему, накинену їм силою."

Потреба оборони демократії.

Супроти таких відносин у світі треба зрозуміти, що свобода не вдається поширити диктатурою. Свобода й демократія можуть зростати тільки переконуванням та прикладом відповідного життя. Водночас не можна залишати свободи й демократії без оборони. Ці засади треба захищати перед збройним імперіялізмом, який хоче їх зменшити. Для оборони треба військової сили і її мусять втримувати демократичні нації.

Боротьба за мир і контролю атомової зброї.

Америка робить усі можливі зусилля втримати мир у світі. Для цієї цілі треба змагати до розброєння і до контролі атомової зброї. Америка має готовий плян, випрацюваний Об'єднаними Державами, одначе його відкинули противники світового миру. Президент робить ще одно предявлення, а це щоб хтонебудь зголосив інший, одначе доцільний плян для контролі атомової сили, одначе такий, щоб не був тільки удаваний, але справдішній, а тоді можна буде над ним застановитися. Америка не може здаватися на самі обіцянки, бо має до втрачення велетенські надбання, тому мусить поступати обережно і робити це в інтересі всього світу.

ОЖЕЛЕДА НА СХОДІ.

Сніг, який упав перед двома днями у східних стейтах, примерз підчас наступних приморозків, але після того почав падати дощ. Внаслідок того повстала така ожеледа, що пішеходці можуть тільки з трудом перейти вулицю, а автомобільний рух майже завмер. У великих містах запанував майже цілковитий застій у вуличнім русі за поверхні.

ТЕЛЕФОНІЧНИЙ СТРАЙК ВІДЛОЖЕНИЙ НА 60 ДНІВ.

Вашингтон.— Телефонічний страйк, заповіджений юнією на красві розміри на пятницю 24 лютого, відложено на 60 днів на прохання самого президента Трумана. У міжчасі будуть іти переговори над замиренням підприємців і працівників в справі підвишки платні і покращання умов праці.

ЛУЇС ХОЧЕ ПОКІНЧИТИ СТРАЙК ЗА ПІДВИШКУ 23½ ЦЕНТІВ ВІД ТОНИ.

Вашингтон. — Джан Л. Луїс, голова майнерської юнії, виявив перед представником президента Трумана, що він готовий покінчити вугільний страйк за „пачку" підвишки платні й доплати до майнерського фонду добродійности у загальній висоті 23½ центів, доданих до коштів продукції одної тони вугілля. Це перший раз упродовж майнерського хаосу від місяця травня Луїс ясно сказав, що він хоче осягнути. Переговори над цією справою велися тайно в бюрі Дейвида Л. Кола, голови ради посередництва, назначеної президентом Труманом.

ПЕРША ВИГРА ПРИХИЛЬНИКІВ ЗРІВНАННЯ ПРАВ.

Вашингтон. — Після майже цілонічної дискусії над законопроєктом для зрівнання громадянських прав у комісії Справедливої Поведінки при Роздаванні Праці, перемогли прихильники проєкту над південними демократами і рішили передати його повній палаті репрезентантів під дискусію й вирішення. Тут внесено багато поправок, які більшість відкинула. Одначе комісія правил палати може ще відложити кінцеве голосування над законопроєктом і тому вислід дебати не запевняє негайного прийняття законопроєкту.

ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ДОПОМОГУ КООПЕРАТИВНИМ ДОМАМ ПЕРЕЙШОВ У КОМІСІЇ.

Вашингтон. — Банкова комісія в палаті репрезентантів 11 голосами проти 4 ухвалила законопроєкт адміністрації Трумана, щоб призначити два білйони долярів на позички для будови кооперативних мешкальних домів для середнє заможних людей. Подібний законопроєкт находиться в банковій комісії сенату, де над ним має прийти до голосування цими днями. Голова палатної комісії, конгресмен Брент Спенс, заповів, що повна палата ухвалить законопроєкт так швидко, як це можливе.

СЕНАТ ДОМАГАЄТЬСЯ СЛІДСТВА НАД КОМУНІСТАМИ В ДЕПАРТАМЕНТІ СТЕЙТУ.

Вашингтон. — Сенат голосуванням на око ухвалив приступити до слідства над закидами, наче б у департаменті стейту працювали у великій кількості комуністичні прихильники. Слідство має перевести комісія закордонних справ.

ЧОТИРИ АЛІЯНТСЬКІ ФЛЬОТИ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ В МАНЕВРАХ НА КАРІБСЬКІМ МОРЮ

Вашингтон, 22 лютого. — Повітряні сили й підводні кораблі будуть головною потугою підчас маневрів на Карібському морю наступного місяця. Департамент оборони оприлюднює, що в цих маневрах візьмуть участь скомбіновані сили Злучених Держав, Великобританії, Канади й Голандії. Досі вправлялися тільки американські й канадські частини. Маневри будуть звісні під назвою „Карібекс". Вони включають удаваний напад на Злучені Держави і їх оборону. Головною базою Америки є Гантанамо на острові Куба, а діяння будуть сягати аж до Чарлстон у Савт Каролайні.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ЗІРВАЛИ ДИПЛОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З БОЛГАРІЄЮ

Вашингтон. — Після довгих конференцій над провокаціями й різнородними пакостями, яких допускався комуністичний уряд Болгарії над американським послом у Софії, Доналдом Р. Гітом, департамент стейту візвав до себе управителя болгарського посольства д-ра Петра Вутова в понеділок 21 лютого і після пять-мінутової розмови вручив йому ноту з повідомленням, що Злучені Держави зривають дипломатичні взаємини з його країною. Вутов має виїхати з Вашингтону негайно разом з 12 урядовцями свого посольства, а Болгарія має допомогти американському послові виїхати з цілим персоналом в числі 38 осіб. У дипломатичній ноті, переданій Вутові, подані подрібні причини такого кроку, а саме: що перед місяцем Злучені Держави дістали заяву від болгарського уряду, що теперішній американський посол є „немилою особою" для Болгарії, бо нібито стоїть на чолі змови проти болгарського режиму й тому Америка має його забрати. Департамент стейту на це відповідає, що тут не поможе відкликання посла Гіта, бо уряд Софії очорнюватиме кожного американського посла і буде карати своїх високих урядовців, які у виконанні свого становища розмовляють з американським послом, як це сталося з кількома болгарськими високими урядовцями досі. Загалом болгарський уряд не притримується найосновніших правил міжнародної етики у відношенні до американського посольства й тому департамент стейту приневолений відкликати свого посла цілком і замкнути амбасаду в Софії.

З Софії, столиці Болгарії, наспіли вісті, що тамошній комуністичний уряд оприлюднив зірвання взаємин щойно день пізніше й назвав цей крок американського уряду „поламанням дипломатичної поведінки". Крім того болгарський режим закидає Америці вживання сили проти Болгарії й каже, що це є новий крок „у боротьбі американського імперіялізму проти миру й демократії". Болгарські газети поміщують довгі напасти на „ворожу діяльність Злучених Держав" і закидають американському послові Гітові, що то він стояв на чолі заговору Траїха Костова, який мав на цілі повалити комуністичний болгарський режим.

АМЕРИКА НЕ ПРИЗНАЄ ВИПРАВДАНЬ САТЕЛІТІВ ЩОДО ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Гаага, Голандія, 23 лютого. — Згідно з рішенням Об'єднаних Націй, Міжнародна Палата Справедливости розглядає тут американське обвинувачення проти Мадярщини, Болгарії і Румунії за постійне порушування людських прав, гарантованих тими країнами в їх мирових договорах. Надіслані досі цими країнами виправдання, згляднo вияснення поодиноких закидів американські знавці вважають „пустими вимівками, які не видержують жадної провірки".

ВОГЕЛЕР ЗАСУДЖЕНИЙ НА 15 РОКІВ

Будапешт, 23 лютого. — Мадярський комуністичний „народний суд" проголосив передучора вирок в процесі за шпигунство, засуджуючи американського громадянина, заступника предсідника Міжнародної Теграфічної і Телефонічної Компанії Роберта А. Вогелера, на 15 років тюрми. Британський громадянин Едгар Сандер дістав 10 років тюрми, а з п'ятьох підсудних мадярів двох засуджено на кару смерти. Трьом іншим призначено менщу кару тюрми. Процес тривав тільки три дні і всі обвинувачені не тільки самі „признаилися" до вини, але ще й інших обвинувачували. В американських і британських колах стверджують, що до обвинувачених в тому процесі вжито тих самих методів насильства і наркотиків, що були застосовані рік тому до кардинала Міндсенті.

ЧАСТИНИ СОВЄТСЬКИХ ВІЙСЬК З НІМЕЧЧИНИ ВИСЛАНІ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ У.П.А.

ЗНОВУ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПОВСТАННЯ В УКРАЇНІ; СОВЄТСЬКІ ОФІЦЕРИ ПЕРЕХОДЯТЬ ДО УКРАЇНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

Ню Йорк, 23 лютого. Частини совєтських окупаційних військ з Німеччини були в останньому вислані до боротьби проти Української Повстанської Армії, що знову почала повстанські дії в Україні на більшу скалю — повідомив вчора Ню Йорк Таймс за німецькою газетою „Абенд", що появляється в Берліні. В тій самій газеті повідомлено теж про відкриття в Ленінграді змови проти Сталіна, очоленої маршалом Леонідом Говоровим. Відносно повстання в Україні, Н.Й.Таймс, за надрукованим на першій сторінці „Абенду" великим повідомленням, дослівно пише: „В новій версії про теперішні події в Україні стверджується, що серед повстанців є численні совєтські офіцери, які здезертирували до повстанців, бо вони переконані, що Політбюро приготовляється до війни проти Заходу. Для примирення України, совєтські власті в останньому почали висилати туди велику кількість товарів, зокрема текстилів. Не зважаючи на це, невдоволення і революція там зростає щораз більше. Здогадна кількість осіб, що беруть участь в повстанському русі в Україні, виносить 20 до 30 тисяч" — твердить „Дер Абенд", згідно з повідомленням Н.Й.Таймсу.

ОБ'ЄДНАННЯ Б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ ЗАКЛИКАЄ ДО СКЛАДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ

Ню Йорк, 23 лютого. — Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців в Америці рішила на своїх нарадах в суботу 18-го лютого звернутися окремим закликом до всіх своїх членів в справі ухваленого Четвертим Конгресом Національного Датку. В заклику говориться: „Доцінюючи належно працю УККомітету, як єдиного представництва американських українців, взиваємо всіх б. вояків українців, які живуть на терені ЗДА, першими зложити свій даток на Національний Фонд".

СОВЄТИ ВИШКОЛЮЮТЬ НІМЕЦЬКУ АРМІЮ

Франкфурт, 23 лютого. З кол західної військової розвідки стверджують, що Совєти вже зорганізували та вишколюють східно-німецьку армію, сила якої досягає 45,000 старшин і вояків, головно ветеранів гітлерівської армії. Ця армія мала б бути частиною зорганізованої вже раніше „народної поліції" і її вишколюється в усіх родах зброї, зокрема в піхотній та панцерній. Це викликує велике занепокоєння в західно-німецьких колах, зокрема бувших військовиків, які сподіються майбутнього нападу зі Сходу та які самі є цілком безборонні, бо західні великодержави виразно висловилися проти будь-якої організації власної німецької оборони.

СТРАЙКИ І ЗАВОРУШЕННЯ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Прага, 23 лютого. З поінформованих джерел тут заявляють, що в останньому часі дійшло до загрозливих страйків і заворушень серед чехословацького робітництва, головно в гірничих районах Богемії. Безпосередньою причиною цих подій мало б бути зменшення заробітної платні, як і загальне невдоволення з теперішнього режиму. Тому, що в комуністичному режимі виключається зорганізований страйк, робітники індівідуально не зголошуються на роботу, внаслідок чого продукція сталі і вугілля в останньому сильно зменшилася. В поодиноких випадках дійшло до саботажів в копальнях і фабриках.

НОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ЕРІТРЕЇ

Асмара, Ерітрея, 23 лютого. В цій колонії дійшло протягом минулого тижня до нових заворушень між музулманами і християнами, в наслідок чого 30 осіб було вбитих і 130 поранених. В заворушеннях вжито зброї, включно з ручними гранатами.

ВИБОРИ В АНГЛІЇ

ФРЕКВЕНЦІЮ ВИБОРЦІВ УЗАЛЕЖНЮЄТЬСЯ ВІД ПОГОДИ; ДВІ ГОЛОВНІ ПАРТІЇ ВИСЛОВЛЮЮТЬ СВОЮ НАДІЮ НА ПЕРЕМОГУ.

Лондон, 23 лютого. — Сьогодні англійці вибирають свій парлямент, вперше від 1945 року, коли то зроблено велику несподіванку світові та вибрано лейбуристів, дарма, що консерватисти були головними організаторами перемоги в другій світовій війні. Два дні тому закінчено передвиборчу кампанію і провідники обох партій висловили свою надію на перемогу. Цим разом заповідається рекордову участь у виборах, сподіючись щонайменше 75% участи у виборах усіх управнених, що означало б около 35,000,000 голосуючих. Обі партії поробили всі можливі заходи, щоби дістати якнайбільшу кількість голосів. Проте, кінцеву участь у виборах ще узалежнюється до деякої міри теж від погоди. Метеорологи заповіли погоду в околицях Лондону, але дощ в Шотляндії та Північній Ірляндії. Загально вважається, що консерватисти і лейбуристи можуть розраховувати на приблизно однакову кількість голосів і тим самим одна з тих партій може дістати тільки дуже малу більшість в парляменті. В таких обставинах як у виборах так і в майбутньому парляменті рішальну ролю гратимуть ліберали і незалежні, що хоча самі по собі творять велику меншість, то в злуці з одною з великих партій перерішуватимуть поодинокі справи. Від часу останніх виборів в 1945 році вже поверх 4,000,000 молодих англійців дійшли до повноліття та братимуть вперше участь у виборах. На закінчення виборчої кампанії провідники обох партій гарячо закликали своїх прихильників і однодумців, щоби сьогодні йшли до виборчих урн та своїм голосом „рятували країну" від опозиційної партії. Кінцевий вислід виборів мав би бути відомий вже сьогодні пізно вночі.

ПРОПОЗИЦІЇ ЧОРЧИЛА СОВЄТИ ВВАЖАЮТЬ „БАНКРОТСТВОМ" ЗАХІДНОЇ ПОЛІТИКИ.

Лондон, 23 лютого. — Московська радіовисильня, коментуючи вчора вперше недавню заяву Чорчила в справі „ще одної розмови" зі Совєтами, назвала її „признанням банкротства анґльо-американської політики" після війни, скерованої на опанування світу. Самого Чорчила совєтський коментатор називав „підпалювачем війни ч. 1'.

АВСТРАЛІЯ ПЛЯНУЄ ЗАБОРОНУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Кенбера, Австралія, 23 лютого. — Новий австралійський уряд повідомив, що він плянує законодавство, на підставі якого комуністична партія в тій країні була б поставлена поза законом. Відкриваючи новообраний парлямент з ліберально-коаліційною більшістю, представники уряду рівночасно повідомили про підготовку законопроєкту про здержання дальшої націоналізації індустрії та торгівлі, яку переводив попередній соціялістичний уряд. Подробиць законопроєкту щодо заборони комуністичної партії докищо не виявлено. Відомо тільки, що на підставі цього закону комуністам була б замкнена можливість участи в уряді та в професійних спілках.

АМЕРИКА ПІДДЕРЖУВАТИМЕ Д-РА АДЕНАУЕРА НА ВИПАДОК НІМЕЦЬКОЇ КРИЗИ.

Франкфурт, 23 лютого. — З поінформованих джерел тут заявляють, що американське управління в Німеччині, як і уряд у Вашингтоні рішучо піддержуватимуть канцлера Західно-Німецької Республіки, д-ра Конрада Аденауера, на випадок кризи в німецькому уряді і парляменті, яка вже тепер наростає у звязку з програмою канцлера щодо боротьби проти безробіття. Пропозиції Аденауера американці вважають „поміркованими і розважними", в порівнянні з радикальними в один або другий бік, що їх видвигають його політичні противники.

СОВЄТИ ЗАКИДАЮТЬ АМЕРИЦІ „ІНТЕРВЕНЦІЮ" В НІМЕЦЬКИХ СПРАВАХ.

Берлін, 23 лютого. — Міністер закордонних справ маріонеткового совєтського уряду Східної Німеччини виступив з обвинуваченням, що Злучені Держави дальше задержують повну контролю всього внутрішньо-німецького життя, не зважаючи на формальне створення німецького самоуправління. Він рівночасно заявив себе та свій маріонетковий уряд „сторожем всього німецького народу" і домагався „негайного заключення" мирового договору з Німеччиною, щоб в той спосіб „вкоротити" американську інтервенцію у внутрішньо-німецькі справи.

ГРЕЦІЯ ПРОДОВЖУЄ ЗАХОДИ В СПРАВІ ПОВОРОТУ ВИВЕЗЕНИХ БОЛЬШЕВИКАМИ ДІТЕЙ.

Прага, 23 лютого. — До Чехословаччини приїхав уповноважений Міжнародного Червоного Хреста, полк. Ліо де Меєр, щоб переговорити з чехословацьким урядом справу повороту до Греції грецьких дітей, вивезених свого часу большевицькими партизанами. Статистика грецького уряду виказує, що большевики вивезли з Греції всіх 38,000 дітей, приміщуючи їх в країнах совєтських сателітів. В Чехословаччині мало б бути їх поверх 3,000, хоча чехословацький уряд признався тільки до 138 з 5,000 тих дітей, що їх пошукують грецькі родичі.

ТІТО ВИЗНАВ В'ЄТ-НАМСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ.

Париж, 23 лютого. — В дипломатичних колах викликало справжню сензацію повідомлення, що провідник большевицьких в'єт-намських повстанців проти піддержуваного Францією режиму Бао Даї, Гу Чі-мінг, звернувся до югославського уряду маршала Тіта з проханням встановити „дипломатичні стосунки" і Тето на це погодився. Сензацією є факт того звернення до Тіта, що його Москва і Комінформ визнали своїм запеклим ворогом. Тіто мав прийняти запрошення, щоб виявити цим свою політичну незалежність від Сходу і Заходу.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сиิті і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВСІМА СИЛАМИ Й ЗАСОБАМИ

Ще ніколи не було в Америці такої доброї нагоди до поширювання правди про український нарід та його визвольні змагання, як тепер. Це найкраще знають ті, що цю правду намагались поширювати тут в часі першої світової війни і по ній, що висилали десятки меморандумів і тисячі телеграм до департаменту стейту чи Ліги Націй, що пікетували Білий Дім, влаштовували масові походи по усіх більших американських містах з приводу польської „пацифікації", чи спричиненого Москвою голоду в Україні, чи відбували такі великанські протестаційні віча, як у Медисон Сквер Гарден у Ню Йорку. Скільки то тоді труду коштувало, щоб звернути хоч сяку-таку увагу американських урядових і громадських чинників на кривду, заподіяну Україні, чи на трагічну долю українського народу під окупантами.

Сьогодні ці справи представляються уже інакше. В першу чергу тому, бо цього вимагають життєві інтереси Америки, загрожені комуністичною агресією і московським імперіялізмом. Проте навіть у цій поліпшеній ситуації, коли вже бодай прислухуються українським голосам, годі ствердити, щоб український нарід міг уже рахувати на повне поперття його слушних і справедливих національних домагань з боку демократичних Злучених Держав. Є тільки тут і там розуміння, яку велику ролю могла б відіграти Україна на випадок воєнного конфлікту Заходу зо Сходом, у який то конфлікт мусіла б бути втягнена, зрозуміло, теж і Америка. Та це ще дуже далеке до справедливого й прихильного відношення до самостійницьких змагань українського народу, до його боротьби за незалежну і народоправну Україну.

„Вашингтон Пост" вправді симпатично ставиться до виступу перед Сенатським Комітетом голови Українського Конгресового Комітету, проф. Л. Добрянського, що доказував, як Москва допускається народовбивства в Україні, проте таки сумнівається, чи це можливе, щоб Москва могла аж такі злочини поповняти. Знов „Шикаґо Трибюн" дивується, чому ці злочини представляє УККомітет американцям, коли американці ні не винищують українців, ні Україна не є під окупацією Злучених Держав, а тільки Росії. Цей часопис ще додає, що така акція американських українців заганяє Америку в війну... Правда, це є голос американських ізоляціоністів, протенетреба думати, що нема інших, що як тільки їм говорити про українську справу, зараз відповідають, що годі ставати по українськім боці не виповідаючи війни Москві. Це ті, що коли їм приходиться говорити про визволення з-під Москви, то згадують різні держави і народи, але український нарід і Україну якось постійно поминають. У них це значить говорити політично й конюнктурно. Та памятаймо, що ті самі виясненя можуть у відповідному моменті повторитись і заважити на долі України, так, що вона знов може опинитись у неволі, коли іншим народам, поневоленим Москвою, заблисне воля. Тому в часі, коли маємо змогу дістатись легше й скорше до американського громадянства, себто до публичної опінії, як і до різних впливових чинників, треба нам усім, старій і новій імігpaції, вжити таки усіх сил і засобів, щоб переконати демократії, що їм неможливо далі повторяти фатальну помилку і не визнавати завчасу ясно й одверто, права українського народу на самостійно-державне життя на всіх його етнографічних землях.

ЗМІНА СТРАТЕГІЇ

Намір вашингтонського уряду стриматися з покінченням воєнного стану між Західними країнами й Німеччиною є тільки показчиком, що щось важливого плянується в Західній Европі.

Минулої неділі щоденник Ню Йорк Таймс подав картину світу, в якій зіставлені побіч себе країни, над якими має силу Советська Росія й країни, які опинилися в орбіті Заходу. З мапи показується, що Західний бльок держав є далеко більший ніж Советський. Західний обіймає 1,470,284,000 населення, а Советський 721,-303,000 людей. Крім того є 159,269,000 голов, які ще не піддалися під один чи другий бльок. Значить, треба ще Советам вести далі холодну війну за приєднаня „невтральних" країн, заки остаточно прийшло б до стріляної війни. Так треба розуміти комуністичну спробу викликати загальний страйк у Франції для порахунку сил. Страйк не вдався, а це значить, що Москві треба стриматися з дальшим походом на Европу. Появилися теж вісті, що Москва не виконає свого давнішого пляну „приєднання" Західної Німеччини до своєї окупації східньо-німецьких земель, як це було пляноване на кінець місяця травня. Теж консолідація Китаю й переміна його на нового сателіта забере багато часу. Крім того Советам треба виробити більшу кількість атомових бомб, щоб змірятися з невідомою силою таких же бомб у посіданні Західних демократій. Усе це вказує, що Советам треба стримати наразі дальший наступ. Тому сьогодні таке положення, що тільки якийсь припадок міг би стати притокою до загальної — досі небувалої — пожежі.

Якщо йдеться про Західну стратегію у підгототі до оборони, то минуле виказує ясно, на чому вона повинна полягати. Плян Маршала, Допомога Греції й Туреччині, оце зразки. Економічна сила є справжньою силою проти комунізму. У минулому Росія йшла гладко тільки там, де панувала порожнеча, тобто, де не було ніякої сили. Остання перемога в Китаю це теж наслідок безсильности ворогів комунізму. Коли прийдеться Советам і всесвітньому комунізмові виконати черговий похід, він уже не буде таким легким. Світ чогось уже навчився, крім того зросли моральні й економічні сили поза Советами, які безперечно перевищають силу Советів. Питання тільки, як їх використати.

Нема сумніву, що Захід має вже досвід у поведінці з Советами. Саме у використанні досвіду лежатиме нова стратегія, бо хоч як велика тепер небезпека, то далеко більші й можливості Західних країн. До того навіть дотеперішню оборону вважають демократії вже перестарілою. Тепер переважає думка, що нова стратегія мусить мати на цілі офензиву проти комуністичної неволі.

Микола Чубатий.

Пять літ „Українського Квартальника"

I.

В осени минулого року появилася 20-та книжка „Українського Квартальника", яка закінчила пятий рік існування того видавництва. Дня 5 лютого невеличкий гурт американських українців, біля 60 бизнесменів та професіоналістів, зійшовся у Ню Йорку в готелі Статлер, щоб зазначити пяті роковини цього видавництва, при якого народинах багато з них було осеню 1944 року. Як оцінив цей гурт американських українців оце видавництво по пяти роках його існування, видно з обильних жертв, що їх вони зложили на продовжування тої публікації. Понад дві тисячі долярів з половиною, зібраних в такім малім гурті, самі за себе говорять.

Пять літ існування науково-популярного журналу в англійській мові, призначеного для інформування англосаського світу про Україну, це короткий час та на його ювилей ще далеко завчасно, одначе робота тої публікації, пророблена впродовж пяти років серед англосаського світу, вже така очевидна, що варто познайомити американсько-українське громадянство не тільки з працею того видавництва, але також з тим відгомоном, що його мав досі „Український Квартальник" серед англосаського та взагалі західного світу.

Серед яких обставин зродився „Український Квартальник".

Потребу покликати до життя публікацію, яка розганяла б мряковиння упередження серед американців та англійців до справи визволення українського народу ствердив Другий Конгрес Американських Українців, що відбувся у Вашингтоні 1942 року. Було це ще в часі війни. Завдяки комуністам та їх американським поплечникам українське імя тоді було звязане з націстами й то як на глум, саме тоді, коли національна армія українського УПА воювала вже на життя та на смерть з націзмом. Американські українці були загнані на оборонні позиції, дарма, що в нікого з них, кромі саме тихже комуністів, не було на сумлінню ніякого вчинку нельояльности супроти Америки. Саме в такі часи Український Конгресовий Комітет став розважувати плян публікації, яка мала б в Америці й взагалі в англосаськім світі вияснити слушність української справи, а з другого боку звертати увагу Америки на небезпечну підривну роботу комунізму.

Стало рубом питання, до кого скорше промовляти — до англосаської верхівки, чи до мас, які в такій демократичній країні як Америка мають поважний вплив на внутрішню та закордонну політику. Разом з тим стало рубом питання фінансування того видавництва. Масова інформація вимагала великих коштів, знов інформація верхівки американського світу вимагала гуртка співробітників компетентних говорити про різні ділянки українського життя та рівночасно писати способом, симпатичним для американців.

Получити знання української справи та приємну для американського читача форму в одних особах співробітників було неможливо, бо ми не мали тут людей, що посідалиб рівноачсно і основне знання української справи, а теж звичний в Америці спосіб писання. Треба було зводити працю кількох людей для одної цілі, для інформації англосаського світу про Україну. Принято вкінці плян редактора „Українського Квартальника", Миколи Чубатого, видавати популярно науковий т р и м і сячник, квартальник при допомозі українців та американців-приятелів українського народу, що давали б Квартальникові американське оформлення.

Фінансування спало на Український Конґресовий Комітет. Невеликий гурт українських бизнесменів, розуміючи конечну потребу тої публікації, поспішив з першою матеріяльною допомогою. Так народився „Український Квартальник", що вже діждався пятирічного існування, хоч всі обставини промовляли радше, що таке видавництво ледви чи встигне прожити довше як пів року.

Василь Мудрий.

Жертвенність американських українців

З ПРИВОДУ РОЗПИСАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ВКЛАДКИ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ.

Українське американське громадянство є високо жертвенне. Воно своїми жертвами і працею добре заслужилось для старої Батьківщини. За останні тридцять років воно не тільки працювало над поширенням та поглибленням своєї організації в Америці, але й допомогало старому краєві в його важкій національній боротьбі. Допомога старому краєві була не тільки матеріяльною, але й моральною, як наприклад у часі славетної пацифікації в Галичині, чи голоду в підсоветській Україні. Я бажаю тут писати тільки про матеріяльну допомогу.

За останніх тридцять років американські українці зложили на потреби старого краю і взагалі на національні українські потреби в Европі мільйони американських долярів. Якби не було тієї грошової допомоги „Рідна Школа" на західно-українських землях не була б у силі утримувати поверх 60 (шістьдесять) українських приватних шкіл, а в тому аж десять повних українських гімназій за польських часів. Без української допомоги з Америки не було б у силі розвивати такої в е л и т е н с ь к о ї культурно-освітної та видавничої праці і львівське Товариство „Просвіта", як воно її розвивало. Зокрема американські українці, уроженці поодиноких сіл і місцевостей Галичини, уфундували своїм землякам у старому краю будинки читалень „Просвіти" або будинки „Народних Домів" із великими театральними салями та численними іншими кімнатами. Будинків читалень „Просвіти" нараховувалось у Галичині перед 1939 р. понад півтори тисячки, а „Народних Домів" около 600.

Українська а м е р и к анська громада жертвувала і на політичні потреби, а в тім і на оборону в політичних процесах, що відбувались безконечною чергою за польських часів у Галичині й на Волині. Вона уфундувала наукові видавництва, музеї та бібліотеки українські в Европі і поза українськими землями.

У час найбільшого українського національного лихоліття, зокрема ж у час великої української політичної еміграції із різних земель українська американська суспільність стала в обороні прав українських скитальців, протидіяла намаганням насильної репатріяції та вложила дуже багато праці і гроша спершу в організацію матеріяльної та моральної допомоги новій українській еміґрації в Европі, а пізніше в справу переселення. За все те належиться американському українському громадянству величезне признання та подяка.

Тепер, — ще не минув і місяць від того часу, — Український Конґресовий Комітет розписав збирання чи складання української національної вкладки до Українського Народного Фонду. Постанову про Український Народний Фонд прийняв одноголосно Четвертий Конґрес Американських Українців. І саме Український Конґресовий Комітет приступив до в и к о н у в ання цієї далекосяглої та важенної постанови. Бо ж цей Народний Фонд призначений не на допомогу „Просвіті" чи „Рідній Школі". Ні, він призначений на щось більше і далеко важніше, бо на рятунок української нації. Не перебільшую в нічому, коли вживаю слова „рятунок". Так, там під страхітливою б о л ь ш е в и ц ькою диктатурою поволи і систематично поповняють злочин народовбивства над великим українським народом. Там досі загинуло поверх 16 мільйонів українців, з чого половина завдяки штучному голодові 1933 р., а друга половина у звязку з ліквідацією т. зв. ворогів комуністичної диктатури по концентраційних таборах Колими, Соловок і т. д., і т. д. Тридцять літ іде процес нищення українського народу і нема надії, щоби він припинився, як довго на українських землях диктатура комуністичної партії. Прошу собі представити, що завдяки повищим заходам комуністичних диктаторів на Україні за останніх 10 літ не було ніякого приросту населення.

Як організувати рятунок? Ясно, що такими засобами, які доступні українцям на вільній землі Вашингтона. Це будуть, очевидно, відповідно поставлена пропаганда українських визвольних змагань, це будуть відповідні публікації для інформування світу про положення українського народу, це накінець буде допомога жертвам визвольної боротьби.

Усе те вимагає грошей і ще раз грошей. Розписуючи збірку на Український Народний Фонд, Український Конґресовий Комітет вірив, що цей Фонд буде зібраний. І я в це вірю. Я мушу вірити, коли зясовую собі ту жертвенність українського г р о м а д я нства в Америці, яку він виявив досі. Я переконаний, що ця жертвенність у ці найкритичніші для українського народу часи в Америці тепер ще значно збільшиться. Передовсім тому, що в ній візьмуть участь новоприїзжі із скитальщини українці, що на скитальщині цій жертвенности так багато завдячували, а крім того тому, що теперішне „время люте" наказує всім американсько-українським громадянам свою жертвеність збільшити.

Сталося на щастя інакше і американські українці можуть нині гордитися, що через свою політичну репрезентацію — Український Конґресовий Комітет — вони зробили велику та корисну роботу для землі їх батьків, дідів та прадідів.

(Продовження на стор. 3-тій)

23)

ЧАСТИНА ВОСЬМА.

Жученко даремно шукає. — Печера з левами. — Незнайомий просить закурити. — Родинна сварка. — Нерозважний крок Марти. — Вілля на Вербовій ч. 7. — Скриня з фосфором.

Цілий день Жученко кидався, як навіжений, по місті, шукав, розпитував, заалярмував своїх приятелів, які т а к о ж шукали, але навіть на ніякий слід ніхто не попав. Селецького також увесь день не було дома, — Жученко знав, що він пильнує кожен крок німців. Проте, конкретно не було нічого і звідти. Вкінці Жученко почав на дні душі тратити віру в успіх. Щораз більше усвідомлював собі, що таки буде мусіти видати свій винахід. Але навіть не дуже жалкував тепер за ним. Сама гадка про те, що може наразити Ганку на небезпеку, проймала його моторошним тремтінням і він здригався. Проти волі находили на нього жахливі образи і він мусів раз-по-раз стрясатися, щоб їх прогнати.

Вернувшись додому, він, хоч був змучений і голодний, ледве торкнувся обіду, лиш випив більш, як звичайно, чорної кави. Після того зайшов до робітні і, видобувши з шаф різні папері, почав переписувати на машинці формули свого винаходу. Помагала та Марта, якій Жученко вже все розповів, видобувши чисту пробівку, переливала до неї половину 39 відсоткової бензини.

При такій праці, коло години четвертої після полудня, застав їх Селецький. Він теж не приносив ніяких певних вісток, за які можна б було зачепитися. А втім, і так було вже запізно — фатальна година шоста була вже близько. Селецький був неменше пригноблений, проте, видко, тішило його те, що інженер рішився остаточно видати вповні свій винахід без н і я к и х штучок, і тимсамим виключав будьякі закиди з противної сторони щодо недодержання умови. З кожного його слова пробивалася турбота за „бідною дівчиною" — як він раз-по-раз називав Ганку, — тією „бідною дівчиною", що десь, певне, всю надію на своє спасіння поклала наних обох — на нього і Жученка — дві її найближчі істоти.

Посидівши так довго, аж Жученко з Мартою закінчили свою роботу і дбайливо вклали в шкіряну течку завинуті в картоники реторти і велику коперту з зеленого паперу, в якій була списана вся таємниця винаходу, Селецький попрощався і обіцяв зайти за якої пів години по шостій, після того, як Марченко віддасть течку. Цікаво буде йому дізнатися подробиці про все.

Печера з левами на львівському Високому Замку знаходиться на краю великої площини, на якій красується густий, переважно каштановий парк. Було там колись у давні часи, княже замчище. Там від дому огородника виходить окружна доріжка навколо старого замчища і ліворуч, під невисоким горбом, знаходиться, викладена камінням, неглибока печера, з гербом Львова і двома кам'яними левами по обох боках. Від печери всього кілька кроків до краю площини, яка стрімко спускається вниз. Скрізь там попри доріжку понаставлювано лавок і сюди заходить багато прохожих полюбуватися чарівною панорамою Львова, з його стрункими вежами й зеленими садами.

Відпустивши Марту, що кудись спішилася, Жученко, ще далеко до означеного часу вийшов, захопивши течку, на Високий Замок. Пройшовши ввесь парк, він блукав по доріжці коло печери, курячи нервово папіроску. Нічого не показувало на те, що саме тут — серед безжурної червневої зелені, осяйного сонця, що ще палило своїм жарким промінням, серед затишної тіні каштанів, — буде місце, на якому довершиться такий рафінований злочин вимушення. Кількоро дітей ганяло з обручами, інші, позначивши на доріжці квадратами площу, скакали і верещали, доконуючи обряду якоїсь дитячої гри. На лавках сиділо кілька осіб над газетами або й так, без діла. — „Невже ж це тут?" — подумав собі Жученко, сподіваючись, що кожної хвилини з-за якогось куща чи дерева вискочить хтось з револьвером у руці...

Щебетали в густих коронах дерев птахи і Жученко. хвилинку пристав, мимоволі заслухуючись у їх щебет. Майже не спостеріг, як хтось попрохав його вогню.

Це один з прохожих, що сиділи на лавці, піднявся і підступив до нього з папіроскою. Жученко, струснувши попіл, механічно простягнув свою папіроску прохожому. Цей закурив і чемно подякував, торкнувшись капелюха. Жученко вже хотів рушити далі, коли прохожий спитав так само чемно котра година.

— Шоста, — сказав Жученко, поглянувши на наручний годинник — і пригадав собі нежданно, що це та його фатальна година.

— Шоста? В такому разі, інженере Жученко, будьте ласкаві дати мені свою течку!

Жученко застиг, ошемонілий, і незнайомий узяв йому з руки течку.

— А Ганка Вишницька? Що з нею, — коли її випустять? — спитав Жученко, — дивлячись у проникливі, смолисті очі незнайомого.

Незнайомий усміхнувся:

— О, не турбуйтеся, — завтра вранці вона буде вільна! Якщо тільки, — додав, стягаючи брови й обмацуючи пальцями течку, — тут усе в порядку... (Дальше буде).

Іриней Верес

РОЗМОВА ПІД ЦЕРКВОЮ

Що таке розмова, кожний знає — хоч і нема цього слова в енциклопедії. Щось у роді балачки, коли двоє людей на переміну порушує губами та з їхніх уст вилітають кострубаті слова, вигуки, що разом укупі дає поняття, думку і „специфічний сос", що в ньому живе людина. Церква — в нашому розумінні — це непомітний будинок на славній з імені, вузькій „стріті", де кожної неділі ціле передполудне товчеться многолюдна товпа, заслонюючи вхід до храму Божого та викидаючи зі своїх уст кострубаті слова, вигуки, що разом укупі створює розмову під церквою, яка й дає поняття, думки і той „специфічний сос", у якому кожний — хто прибуде — негайно втопиться.

І коли у неділю блукаєте у цьому „сосі", напевно зустрінете людину, з якою чемно „перегавкнетесь" американським звичаєм і ось маєте готову розмову.

— Як ви любите свою роботу?

— Важко, але робити треба. Волів би іншу, але трудно. Може, ви щось таке . . .

— Не знаю, може . . . Але бачите, ці нові іміґранти . . . то хотіли б . . .

— Чому? Роблять, що попаде . . .

— Ну так, але амбіції . . . Бальоном пруть до багатства. Кажуть, що хотять повертатись додому, а кожний лише про „гавз" думає. Ось тут недалеко один уже дві народні посади зайняв, два „гавзи" купив, дві „сторі" відкрив і „карою" їздить. А в нас ще до війни ви на пальцях могли почислити наших людей, які мали власні доми. І не лише тому, що не мали грошей. Все ще кожний з нас думав, що — може — додому . . .

— Ваша правда, та зрозуміте, що ці нові люди щось мали, чимось жили і все це їм забрала війна, викинула їх з власного дому та й не дає повернутись. Вони мають деякі політичні завдання.

— Це й правда. Бо й справді, як гарно ми відсвяткували цього року неділю 22. січня — балем поступової молоді, а наступну неділю якоюсь непокликаною ревізію . . .

— О, ви стаєте злобні . . .

— Не наша вина. Ми пересякли американським духом: кіп смайлінґ. Злоби вчимось — хіба — у вас. Це ви про нас виписуєте фейлетони, це ви нас критикуєте з Европи, не знаючи ні американських обставин, ні наших можливостей, це ви до нас: а що ви зробили за стільки років? Ми приїхали бідні люди, ще дехто до сьогодні позістав неписьменним, і зовсім не у світлі обставин, а таки щось маємо, до чогось добились. Ви тепер приїжджаєте вивчені, зі школами, то — віримо — і ви тут доб'єтесь чогось. Тут свобода; можна не лише критикувати, але й робити . . .

— Та нас — хіба — разить те, що ви так скоро замериканізувались. Ваші діти вже й української мови не знають.

— Ви — може — вчитель і носитесь з думкою відкривати українські школи для наших дітей тоді, як свої діти навипередки шлете до американських шкіл, щоб притьмом засвоювали англійську мову? Так ще не знати, як буде з вами. Щоб не вийшло, як на одному недавньому з'їзді, де новий іміґрант до зібраних виключно нових іміґрантів почав „калічити" по англійськи тоді, як тутешній уродженець промовляв таки по українським.

— Буває . . .

— Буває і в нас — з тією різницею, що ми нікого не жалувались. Ми приїжджали, не знаючи мови, ні письма і самі йшли в гущу американського світу. А вас везе міжнародня опіка, на вас чекає у порті Галан, і кава, і сендвічі, вам „тиць" у руку квиток, вас доставляють до якого осередка і в крайному випадку впаковують у котрийсь народний дім, де ви залишаєтесь загальногромадською проблемою, про яку широко пишуть газети і розсварюються старо-еміґрантські групи.

— Залишім це, бо й ми розсваримось, а ви знаєте, що я думаю, як і ви — но й ви, як і я. Що там відносно моєї роботи?

— Це ж так лише балакається. От розмова, нічого більше . . . (Пригадай, читачу, дефініцію, подану вище, і знатимеш, у чому суть). Ага, робота! А, „гав ебавт" асекурації? Ви вже асекурувались? Як ні, то ходіть до мене, я вас заасекурую.

Пять літ „Українського Квартальника„

(Продовження зі стор. 2-гої)

Визвольна боротьба мечем та печатаним словом.

Без взаїмного порозуміння сини того самого народу на двох континентах переділених від себе океаном робили різними способами ту саму роботу „єдино на потребу" українського народу. Українська Повстанча Армія боролася зі зброєю в руках проти обох наїзників на Україну: проти націстів та проти російських комуністів. „Український Квартальник" вів ту саму боротьбу зброєю писаного слова, інформуючи природного союзника України — демократичний західний світ про ту священну боротьбу. А скінчилася війна і зісти стали продиратися через океан про події в Україні, УПА та українська інформація демократичного світу про Україну в Америці себе найскорше віднайшли та показали, що нині ці дві боротьби найважніші для справи визволення України. УПА клала священні жертви за Україну, „Український Квартальник" інформував світ чесно про ці священні жертви, щоб вони не пішли на марно, але щоб стали леґітимацією українського народу на власну державу.

Та з другого боку і частини того успіху серед англосаського світу не міг би був мати „Український Квартальник", коли б там в Карпатах, чи серед поліських болот та волинських лісів не лилася українська кров УПА, що була живим доказом, що все, що роблять демократичні кола американських українців через своє представництво УККомітет, та про що інформують світ через свій орган „Український Квартальник", це все є суща і свята правда, бо окроплена найкращою жертвою тисячів українських героїв. Так координувалися ці два змагання синів України для спільної святої справи.

Можуть нині неприхильні сили серед українського народу, там в Европі та тут за океаном, в якийнебудь спосіб осуджувати чи поборювати Український Конґресовий Комітет, одначе ледви чи хто потрафить заперечити, що кращої роботи американські українці в такий критичний час не могли хіба зробити, як приступити до видавання „Українського Квартальника", щоб ломати леди упередження, пересудів та вияснювати правдиву природу наклепів на український нарід.

Політична лінія „Українського Квартальника".

„Український Квартальник" згідно з політичною лінією, що її приняв Другий Конґрес Американських Українців, не глядів на інтереси України через ніякі партійні окуляри, тільки стояв понад всі українські партії. Орган УККомітету заступав перед англосаським світом тільки інтереси цілої України та служив справі визволення цілого українського народу. Справу такої чи другої форми ладу визволеної України лишав вирішення самому українському народови. Тому на сторінках Українського Квартальника могли появлятися статті українців різних партійних відтінків, але ніколи погляди якоїнебудь партії. Кожен українець, що був компетентний писати про якусь ділянку життя українського народу мав вільний доступ до Квартальника, але ніколи його партійні погляди.

На цім тлі редактор Квартальника мав недавно таку знамениту пригоду. Заходить жарливий прихильник Української Національної Ради до редакції та серед розмови завважує, що Український Конгресовий Комітет відноситься холодно до тої установи. Автор тих стріочк витягає останню книжку „Українського Квартальника" та радить йому переглянути список авторів статтей. На 9 головних статей, дві тільки походили з-під пера неукраїнців, а сім були авторства людей аж надто відомих зі стопроцентового підпирання УНРади. Наш гість зніяковів, сказав „та це справді у Вас пишуть відомі прихильники УНРади" тай замовк.

По тих загальних заввагах подамо кілька річевих інформацій, які можуть цікатити українське громадянстто, а саме до кого має доступ „Український Квартальник", хто його фінансує та який відгомін він находить серед англосаського світу чи демократії взагалі. Вичисляти статті, авторів чи їх погляди є понад розміри двох часописних статтей. Тому дамо інформації, що є найбільше істотні для пізнання праці „Українського Квартальника".

Коштом тридцять пяти тисячів долярів Український Конгресовий Комітет пустив в світ біля 2,000 сторін друку в 20 книжках, солідного матеріялу про Україну, написаного компетентно та з гідністю старої культурної нації. Де це друковане слово доходило та який викликутало відгомін, про це в наступній статті.

(Докінчення буде).

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ".

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО

На ту тему виголосить доповідь проф. В. Січинський цеї суботи, 25 лютого, в Літературно-Мистецькім Клюбі, 101 Евеня А, Ню Йорк. Початок год. 7.30 вечером.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Коляда на пекучі потреби.

З нагоди Свят Різдва Христового, хористи, члени відділу „Самопомочі" в Джерзі Ситі, пішли з колядою по своїх громадянах, щоби тою дорогою бодай трохи віддячитися своїм братам за спровадження їх до вільної землі Вашингтона. Колядники з колядою несли в хату радість-вістку про народження Малого Дитяти, народження правди над темрявою, неправдою, а рівночасно витискали не одну слезу на згадку про цей так гарний староукраїнський звичай на рідних землях, де брати-сестри в той день не чують тої істини, що „Бог предвічний народився", лише стогнуть тяжкому червоному ярмі і шепчуть молитву „Боже дай кращої долі".

Колядники були радо витані і часто-густо приходилося колядувати дві коляди.

Зібрано $176, які розділено: до ЗУАДК-у на переселенчий фонд $50; на потреби Укр. Сан. Харитативної Служби в Німеччині $50; на допомогу новоприбуваючим $75. Тому, що в так короткому часі (всего 2 вечорі) годі було загостити до кожної укр. хати, тому всіх поминених проситься вибачити.

Жертви зложили: І. Цан $6; по $5: О. Зидик, І. Пеля, П. Зварич, К. Цьолко, О. Кейса, М. Фурка, Ю. Княжинський, Мадай, Ґнира, М. Фурка; по $3: о. В. Лотович, І. Федів, П. Пельо, К. Оленгавз, П. Тхір, д-р Востросаблін, Дідух, Зозуля, А. Бук, Поточняк; по $2: Я. Ґавур, В. Біленький, М. Діденко, А. Ґавур, Кричковський, П. Палка, М. Починок, В. Бридун, Лашок, Данко, П. Тідор, І. Туранський, М. Стецура, Сенко, П. Вох, М. Биковська, І. Капчин, І. Процик, М. Черепака, С. Гребіняк, П. Волкевич, М. Волошин, В. Шира, В. Пашко, Я. Гусар, Р. Мельник, І. Щупляк, О. Пельо, О. Одуляк; по $1: Я. Гірняк, О. Ващук, М. Горішний, О. Дмитрів, І. Рудакевич, П. Костек, Пашуляк, М. Команецький, В. Вох, Ю. Лецин, Т. Мандра, Л. Гречаник, Р. Лудзик, С. Дзядів, Д. Дидик, О. Фурка, Б. Гупаловський, С. Домарецький, А. Ярема, І. Ляшкевич, Е. Зінкевич, Малина, М. Топольяцька, М. Вінніцький, Н. Михамко, З. Ґречин, М. Филик, О. Пастухевич, І. Ярош, О. Логин, М. Вітер.

Цею дорогою складається щиру подяку всім жертводавцям.

А. Бук.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

На переселенчу акцію.

Українські Організації міста Клівленду та поодинокі особи зложили такі пожертви на переселенчу акцію:

Союз Українок, від. 14: $135; Організація Чотирьох Свобід України $105; Український Банк $100; Братство Петра і Павла, тід. 102 УНС: $100; Братство Василія Великого, від. 364 УНС: $100; Організація Державного Відродження України: $100; Українська Пекарня (Обурн): $50; Клюб Матерей, на східній части міста: $50; Союз Українок, від. 30: $45; Союз Українок, від. 60: $25; Український Червоний Хрест: $25; Молодеча Ліга Жінок: $25; Товариство Сокіл, від. 336 УНС: $25; Товариство Івана Франка, від УНС: $20; Союз Українок, від. 25: $100; Василь Баранський, зібрав на лісту ч. 13: $51; Василь Волянський на лісту: $27; Григорій Голубець на лісту ч. 7: $27; п-ні Молодець $9: $25; п. Ольховий на лісту ч. 17: $22; Анна Петро на лісту ч. 15: $19; Марія Турчик на лісту ч. 20: $15; Михайло Сентій на лісту: $16.50; Іван Попович на лісту ч. 12: $12; Ярослав Пацула на лісту ч. 19: $4; д-р Михаленко $35; Михайло Колодій $25; Василь Волянський $21; адв. Ів. Демкович $25; Михайло Габко $20; адв. Ів. Тарнавський $10; Василь Волошин $10; Іван Мілянич $10; Михайло Ливицький $10; Евфрозина Фоца $10; Н. Н. на лісту ч. 10: $12; Чорноморська Січ $10; Григорій Кукіс $10; Степан Карас $10; Дмитро Гавриляк $10; по $5: Михайло Шміґельський, Йосиф Буць, Павло Гаркавий, Володимир Чайківський, Данило Мончак, Остап Мучковський, Михайло Федорчак, Николай Задерецький; І. Писарчик $2.50; Яцишин $2; членські вкладки, до ЗУО: $47; збірка на срібнім весілю п-ва Ливицьких $90.20; збірка на весілю Василя Когута: $43.35; збірка на похороні Івана Сподара: $25; Свято Тараса Шевченка: $255.71; відчит п. Смука: $159.31; відчит д-ра Цегельського: $183.95; Листопадове Свято: $30; Свято Соборности: $122.75.

На закінчення 1949 року хочу як предсідник ЗУО зложити від себе щиру подяку всім урядникам та делегатам, котрі так щиро кооперували зі мною та які помогли довершити матеріяльно і морально акцію допомоги скитальцям. Не менша подяка належиться Дирекції Укр. Нар. Дому за відступлення місця на приміщення прибувших скитальців. Щире спасибі урядови укр. православної громади, і о. Д. Лищишину, що дали приміщення в церковній салі для 8 родин і 28 дітей.

В. Волянський.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свято Державности.

Свято Державности відсвяткувала українська громада у Филаделфії академією, зорганізованою заходом Филаделфійського Відділу Українського Конгресового Комітету в неділю, дня 5-го лютого ц.р. в залі Горожанського Клюбу. Концертову програму академії започаткував виступ мішаного хору ім. О. Кошиця під управою Сергія Шевченка. Хор відспівав „Вкраїно — мати" Лисенка та „Живи, Україно" Стеценка. Уривок з історичної поеми Юрія Клена „Попіл імперій" проказав М. Савчин. Дальше співачка І. Черняхівська виконала своїм ніжним сопраном пісню „Куди ж ти згинув, рідний краю" Степового та арію „Прилинь", прилинь" з опери „Запорожець за Дунаєм" С. Артемовського. Акомпаніювала солістці при фортепіяні А. Кульчицька. Хор „Боян" під батутою Садовського виконав „На чужині" Давидовського та „Задзвенімо" Воробкевича. Справжньою о-красою концерту був виступ відомого вже й в Америці піяніста Романа Савицького, що виконав Прелюд д-моль Барвінського та Прелюд Ревуцького, як теж два етюди Шопена. Інна Черняхівська відспівала ще дві пісні, а саме: „О, не дивуйсь" Степового та „Горить моє серце" Безкоровайного. На закінчення концерту виступив мішаний хор ім. О. Кошиця під управою С. Шевченка з піснею „Україна" Давидовського.

Святочну промову на академії виголосив учасник Злуки України на Софійській площі у Києві 1919 року — д-р Лонгин Цегельський, підкреслюючи великий розвиток української політично - державної думки, яка від визвольних змагань з-під чужонаціонального гнету підчас першої світової війни виросла до свідомого голосного жадання української державної нації зміни режиму та побудови самостійної й соборної держави на всіх об'єднаних українських землях.

Академію закінчено відспіванням Національного Гимну.

(от)

ДІТРОЙТ, МИШ.

Річні збори „Українського Золотого Хреста", від. 14.

Дня 26 грудня 1949 р. відбулись у залі У. Н. Дому річні загальні збори Укр. Золотого Хреста, від. 14, якими проводила п. С. Федик, а секретарювала п. С. Семеґен.

Звіт із діяльности зложили голова: п. К. Ігнатюк, секретарка п. А. Левкут, фінансова референтка п. Наконечна і касієрка п. К. Ониськів.

Касові книги замкнено приходом за рік 1949 в сумі $1,525.29, а розхід виносив $1,359.75.

Потім п. С. Федик в імені контрольної комісії висловила вдоволення із діяльности управи та поставила внесок на уділення їй абсолюторії, що збори одноголосно приняли. Після уділення абсолюторії приступлено до вибору нової управи, в склад якої ввійшли: голова п. А. Михальчук; місто голова: п. Я. Курилів; секретарка: п. С. Федик; фінансова референтка: п. С. Семеґен; касієрка: п. К. Ониськів, для ведення кореспонденції: п. Г. Чуй, а для опіки хворих: п. Тимочко і п. Медвідь.

Контрольна комісія: п. А. Левкут, п. Наконечна, п. О. Луцька.

Загальні збори ухвалили надати бувшій голові п. К. Ігнатюк титул почесної голови, як признання за її успішну працю.

О. Л.

Вступайте громадно в члени Українського Народного Союзу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. „Свобода", від. 194, відбудуться в суботу, 25. лютого, в салі під ч. 12 St. Mark's Pl. (коло 3. Еве.) Присутність всіх членів обовязкова. Одночасно пригадуємо всім тим, що залягають з вкладками до УНС, негайно їх вирівняти, бо через неточне вплачування ваших вкладок утруднюєте працю у відділі, а тим самим і в головній канцелярії. Членів, які не будуть придержуватись речинця вплати вкладок, тобто до 25. кожного місяця, будемо змушені вичеркувати із списку членів. Вкладки треба вплачувати на зборах, або присилати впрост до фін. секр.: на адресу: W. Nykyforuk, 740 E. 9th St., New York 9, N. Y. В останнє пригадуємо, що на будуче ніхто не буде ходити по вкладки по домах членів. — Управа Тов.

ПОДЯКА

Висловлюємо найщирішу подяку **п. Христорізові Василеві та його дружині** (Trenton, N.J.) за старання по перевозу нас з Австрії до ЗДА, за теплу зустріч та за допомогу по влаштуванню нашого життя на новому місці поселення.

Хай Всевишній Бог винагородить родину п. Христоріза В. за це стократно й пошле довгих літ, щастя й здоров'я.

О. Ш. з родиною.

ПОШУКУВАННЯ

ГАЛЯ ТЕРЕЩУК
відізвіться на адресу:
DARIA KOMARYNSKY
c/o Mr. Atkinson
Rt. 3, Darlington, S. C.

Розшукую АННУ ПОМІРКО з Василинів урodж. у Львові.
MARIA LUSZCZYK
c/o Starkey Farms Co.
Morrisville, Pa.

Пошукую стрийків **ЮСТИНА і КОСЬЦЯ ЛОГОЙДУ** зі села Довга-Вонилів, повіт Калуш. Пошукує дочка Дмитра. Хто знає про них, чи вони самі, прошу писати до:
WASYL BUNKO
34 Willow St., Washington, N. J.

Пошукую **СТЕФАНА ПОПТАНИЧА**, який знаходиться в Auburn, N. Y., **МІЛЬЧАКОВСЬКОГО і ШУШНЯКА**, знаходяться в Syracuse, N. Y. Всі три походять зі села Беньова, повід Турка над Стр. Хто знає про них, чи вони самі, прошу писати до:
ДМИТРО БУНЬКО
34 Willow St., Washington, N. J.

Пошукую **ЕВДОКІЮ ЖОЛОБКО**, донька Лазаря, зі села Перекоси, повіт Калуш, яка прибула в 1936-7 році до Америки. Пошукує **АННА ЛОГОЙДА** з того ж села. Хто знає про неї, чи вона сама, прошу писати до:
WASYL BUNKO
34 Willow St., Washington, N. J.

ОЛЕНА САБАТ, замужна **ЦИЦИК**, пошукує свого брата родину, а то **Василя, Івана, Анну і Марію САБАТ** зі села Тиха, повіт Самбір, Галичина, котрі перебувають у Німеччині. Хто про них знає, або вони самі, хай зголоситься на адресу:
OLENA CYCYK
330 Randalph St.,
Youngstown, Ohio, U. S. A.

Пошукую брата **ПАВЛА ЦЮПА**, родженого в Мостах Великих, повіт Жовква, котрий виїхав з Галичини коли нім. війська покидали Львів, до Німеччини. Хто про него знає, або він сам, голоситись на адресу:
WASYL CIUPA
4117 Oak Park Ave.,
Cleveland 9, Ohio, U. S. A.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

НА ПРОДАЖ:

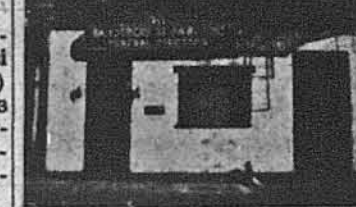
1. **Ґросерия і делікатесен**; торгує тижнево 1,000 д. Рент $75, ліз на 5 років. Ціна $8,000; готівки $5,000, решта на сплату.

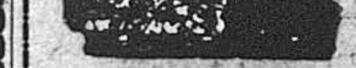
2. **Пекарня** в околиці 86 St. і Lexington Ave. Торгує тижнево $1,800. Рент $450, ліз на 10 років. Ціна $32,000; $20,000 готівкою, решта на сплату.

3. **Ґросерия і делікатесен** в добрім місці; торгує $400-$450 тижнево в зимі, а в літі $650-$700. Рент $30, ліз 11 місяців і можна продовжити. Ціна $4,000, готівки $2,000.

4. **Кенди штор**; торгує $120-$150 в зимі, а в літі $650-$700. Рент $40, ліз 2 роки. Ціна $4,000.

По ближчі інформації кличте: **CI 6-9194.**
WM. PASTUCK, Broker,
253 W. 58th St., Room 65, New York.
After 5 p.m. and Sat. Call AT 9-6650.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В першу річницю смерти бл. п. Д-ра ІВАНА РАКОВСЬКОГО відправиться Заупокійна Служба Божа в церкві св. Йоана Хрестителя при Morton St. в Newark, N. J. в СУБОТУ, ДНЯ 25. ЛЮТОГО 1950, в годині 8:30 рано, на яку Приятелів та Знайомих Покійного запрошує

РОДИНА.

ТАРЗАН, ч. 2286. Примітивна боротьба.

Заки Ніта могла прийти до себе зі здивування, Ґор вхопив її.

Ґор надіявся, що переблагає д-ра Зі за втрату Тарзана й тому почав тягнути Ніту до загороди...

...а міжтим над непорушним тілом Бронсона змагалися два примівитні бійці.

З силою двох задурманених малп, одичілий від ліку звір намагався дібратися до Тарзанового горла.